

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119341206
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miriam Kamenská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6119341206.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Miriam Kamenskej, členov senátu JUDr. Mariána Blahu a JUDr. Márie Kubincovej, PhD. v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zast. JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. G. XXX, XXX XX N. G., o zaplatenie 6.076,88 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13Csp/120/2019-147 zo dňa 17. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13Csp/120/2019-147 zo dňa 17. júna 2021 p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému n e p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie v prvej výrokovej vete žalobu zamietol. V druhej výrokovej vete žalovanému nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 30.07.2019 sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 6.076,88 Eur s príslušenstvom. Tvrdil, že nadobudol žalovanú pohľadávku zo Zmluvy o úvere č. 6155897284 spolu s jej príslušenstvom na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018, účinne k 20.12.2018 uzatvorenej medzi Poštová banka, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom. Uviedol, že dňa 29.06.2015 bola medzi jeho právnym predchodcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o úvere č. 6155897284 (ďalej aj len „Zmluva“) v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému dňa 29.06.2015 prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 4.100,- Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v dohodnutej lehote vrátane úrokov podľa predpisu splátok k Zmluve. Vzhľadom na to, že žalovaný svoje povinnosti zo Zmluvy riadne a včas nesplnil, právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 17.08.2016 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru.

3. Žalovaný v písomných vyjadreniach uviedol, že už má so žalobcom dohodnutý splátkový kalendár a dlh spláca.

4. Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že považoval za nesporné, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., keďže jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanému vo forme úveru (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.), pričom právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy

vystupoval ako dodávateľ (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a žalovaný ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Taktiež nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 4.100,- Eur.

5. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že k uzavretiu zmluvy malo dôjsť tak, že najprv podpísal tlačivo žalovaný dňa 23.06.2015 a vyplnil v tlačive body 1/, 2/ tlačiva (1/ Zmluvné strany, 2/ Žiadosť o poskytnutie úveru), následne dňa 29.06.2015 malo dôjsť k schváleniu úveru bankou vyplnením bodu 3/ tlačiva. Najskôr teda vyplnil žalovaný žiadosť o poskytnutie úveru (návrh na uzatvorenie Zmluvy), ktorá obsahovala z údajov v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. iba žiadanú výšku, dobu a frekvenciu splácania úveru. Na tento návrh žalovaného veriteľ reagoval tým, že súhlasil s dobou a frekvenciou splácania úveru, pričom zmenil výšku úveru na 4.100,- Eur a doplnil ďalšie údaje zmluvy, čo vyplýva z čl. 3 tlačiva. Podľa súdu prvej inštancie tak nemožno hovoriť o akceptácii návrhu (žiadosti) zo strany veriteľa, ale o novom návrhu, ktorý by mal žalovaný písomne prijať alebo odmietnuť (§ 44 Občianskeho zákonníka). V konaní však nebolo preukázané, že by k tejto písomnej akceptácii nového návrhu banky zo strany žalovaného došlo. Žalobca ani netvrdil, že by bankou navrhnutý obsah zmluvy, vystavený následne po podpise žiadosti dlžníkom, bol totožný so žiadosťou dlžníka, resp. že by takýto nový návrh dlžník prijal (§ 44 ods. 1, § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Nečinnosť či mlčanie žalovaného pritom za akceptáciu nového návrhu banky nie je možné považovať (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán, teda v danom prípade nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval úver za bezúročný a bezpoplatkový v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z..

6. Následne súd prvej inštancie ex offo skúmal otázku aktívnej vecnej legitímácie, pričom zdôraznil, že keďže predmetom konania je pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru, jednou z podmienok postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, t.j. taká, pri ktorej bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V danom prípade bol termín konečnej splatnosti určený v Zmluve na 20.06.2024, preto splatnosť celej pohľadávky mohla v čase postúpenia nastať iba v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie potom konštatoval, že nemal preukázanú dohodu zmluvných strán v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka ako dvojstranného právneho úkonu na možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľom, keďže táto je zakomponovaná len v Obchodných podmienkach nepodpísaných žalovaným, preto predmetom postúpenia mohla byť iba splatná časť úveru. Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver (nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti) a konečná splatnosť úveru bola v Zmluve určená na 20.06.2024, banka nemohla postúpiť svoju pohľadávku z úveru v celosti inému subjektu a pokiaľ sa tak stalo, je zmluva o postúpení pohľadávok neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom.

7. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalobca nepreukázal ani splnenie platného postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, keď nebol predložený žiaden dôkaz o tom, že by bola žalovanému pred postúpením pohľadávky zaslaná výzva na splnenie splatného dlhu a napriek tomu zostal v omeškaní s platením dlhu. Podľa súdu prvej inštancie takou výzvou nie je list zo dňa 22.07.2016, ani zo dňa 17.08.2016, pretože v tom čase nebol žalovaný v omeškaní so splácaním, keďže vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mal do 17.08.2016 zaplatiť 14 splátok istiny, t.j. 531,44 Eur (pri úvere 4.100,- Eur splatnom v 108 splátkach, 14 x 37,96 Eur), pričom po započítaní platieb z aktuálneho úveru na istinu v súlade s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka uhradil dotedy 682,92 Eur.

8. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v celom rozsahu zamietol.

9. K predloženému uznaniu dlhu súd prvej inštancie uviedol, že má za to, že spôsob, akým došlo k uznaniu dlhu (návrátka - uznanie dlhu) je nekalá obchodná praktika. Predovšetkým uznanie dlhu neinicioval dlžník, ale žalobca, ktorý nie je veriteľom žalovaného. Ide o vopred pripravený formulár, ktorý mohol žalovaný jedine podpísať. Zároveň žalovaný uznal dlh vo výške 3.927,70 Eur s príslušenstvom,

teda vo výške, v akej v tom čase reálne neexistoval vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Pokiaľ ide o Dohodu o splátkovom kalendári s uznaním záväzku zo dňa 29.07.2019, ide o žalobcom vopred pripravený formulár, o čom svedčí sprievodný list zo dňa 23.07.2019, v ktorom žalovaný uznal nárok žalobcu vo výške 7.247,32 Eur s príslušenstvom, pričom vzhľadom na výšku úveru a jeho bezúročnosť a bezpoplatkovosť reálne takýto dlh žalovaného vo výške ako ho uznal, neexistoval. Zároveň nebolo preukázané platné postúpenie pohľadávky na žalobcu, preto žalovaný voči nemu nemal žiaden dlh, ktorý by bolo možné uznať.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy nevznikli.

11. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Žalobca v odvolaní uviedol, že v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. dôsledkom absencie písomnej formy Zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je platným právnym úkonom, avšak v dôsledku porušenia dodržania písomnej formy zmluvy je poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkový. Podľa žalobcu ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka žiadnym spôsobom nestanovuje formu dohody možnosti predčasného zosplatnenia úveru. Žalobca má za to, že aj ústna dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia úveru je medzi stranami platná. Existenciu takejto dohody je povinný preukázať veriteľ, v tomto prípade žalobca. Napriek tomu, že súd prvej inštancie nepovažoval Zmluvu o úvere za písomnú, jej existencia je nesporná, čo v konečnom dôsledku konštatoval aj súd prvej inštancie v ods. 30 napadnutého rozhodnutia. Taktiež nie je sporné, že žalovaný podpísal „tlačivo“, ako to nazval súd prvej inštancie, kde žalovaný pred podpisom potvrdil prijatie dokumentov, o.i. aj obchodných podmienok, v ktorých bola dohodnutá možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Z uvedeného dôvodu, ak súd nepovažoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za písomnú, toto nemá za následok jej neplatnosť. Zmluva je napriek tomu platná, a to za podmienok, ktoré medzi sebou zmluvné strany dohodli s výnimkou následkov vyplývajúcich z nedodržania písomnej formy tejto zmluvy.

13. Podľa žalobcu argumentácia súdu prvej inštancie, že nedodržanie písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere má za následok neexistenciu platnej dohody na možnosť predčasného zosplatnenia úveru je v danom prípade právne neudržateľná. Nakoľko písomná forma dohody o možnosti predčasného zosplatnenia pohľadávky z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka nevyplýva, absencia písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej súčasťou bol odkaz na obchodné podmienky obsahujúce možnosť predčasného zosplatnenia úveru, ktoré boli žalovaným prevzaté, nemožno považovať za neplatnú dohodu. Podľa žalobcu súd prvej inštancie arbitrárnym rozhodnutím určil neplatnosť dohody o možnosti predčasného zosplatnenia úveru bez akéhokoľvek podkladu v právnych predpisoch.

14. Žalobca mal v odvolaní za to, že postúpenie pohľadávky na žalobcu je platný právny úkon, nakoľko došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky, keďže obchodné podmienky tvoria súčasť úverovej zmluvy, zmluva o úvere sa na ne odvoláva, žalovaný vyhlásil, že bol so všetkými príslušnými dokumentami oboznámený a vyjadril s nimi súhlas a zároveň, ako vyplýva z listinných dôkazov predložených žalobcom, tieto tvorili s úverovou zmluvou jeden celok. Zároveň žiadne zákonné ustanovenie nevyžaduje, aby bol podpis zmluvných strán prítomný na každom jednom zmluvnom dojednaní. Zloženie zmluvy z viacerých listín je bežnou zmluvnou praxou. Žalobca podporne poukázal napr. na § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý deklaruje, že súkromnoprávna spotrebiteľská (poistná) zmluva sa môže skladať z viacerých komponentov, pričom podpis nemusí byť na každom z nich. Taktiež poukázal na rozsudok SDEÚ C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti T.J., v ktorom SDEÚ zaujal stanovisko, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky jej náležitosti musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, čo je v tomto prípade podľa názoru žalobcu preukázateľne splnené, keďže žalovaný podpisom „tlačiva“ potvrdil,

že bol oboznámený o.i. aj s obchodnými podmienkami, ktoré tvorili s úverovou zmluvou neoddeliteľný celok a tieto sa tak stali jej neoddeliteľnou súčasťou.

15. Podľa žalobcu k platnému postúpeniu pohľadávky boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky a súd prvej inštancie si svojvoľne prispôbil skutkový stav, predložené listinné dôkazy a iracionálnym spôsobom zdôvodnil údajnú neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.

16. Žalobca nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie, že nepreukázal splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. pre platné postúpenie pohľadávky. Žalobca predložil súdu prvej inštancie spolu so žalobou „Výzvu na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 17.08.2016, v zmysle ktorej banka žalovanému oznámila, že z dôvodu podstatného porušenia Zmluvy o úvere sa stáva poskytnutý úver predčasne splatný ku dňu 17.08.2016 a zároveň vyzvala žalovaného aj na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní. Podľa žalobcu vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru spolu s výzvou na zaplatenie zo dňa 19.08.2016 je potrebné považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže v nej bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy a uplynula lehota 90 dní. Nie je potrebná ďalšia výzva, osobitne upozorňujúca na možnosť postúpenia pohľadávky na nebankový subjekt.

17. Podľa žalobcu určenie výšky splátky súdom prvej inštancie na sumu 37,96 Eur sa neopiera o zistené skutkové okolnosti a predložené listinné dôkazy. Zo Zmluvy o úvere síce vyplýva, že strany sa dohodli na počte splátok 108, ale zároveň tiež vyplýva, že výška jednej splátky je stanovená na sumu 74,- Eur. Súd prvej inštancie na jednej strane prihliadol na dojednanie zmluvných strán ohľadne počtu dohodnutých splátok pre vlastné prispôbovanie si výpočtov, avšak na strane druhej absolútne odignoroval dohodu o výške jednej splátky. Podľa žalobcu nie je akceptovateľné, aby súd svojvoľným postupom prepočítal výšku mesačných splátok, ktoré mali byť údajne uhrádzané, keďže výška splátok bola medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dohodnutá. Zároveň je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie pre svoje výpočty akceptoval dohodu strán o počte splátok napriek tomu, že podľa jeho názoru nebola dodržaná písomná forma Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, avšak z rovnakého dôvodu konštatoval neexistenciu platnosti dohody o možnosti predčasného zosplatenia úveru.

18. Žalobca sa nestotožňuje ani s konštatovaním súdu prvej inštancie, že spôsob, akým došlo k uznaniu dlhu považuje za nekalú obchodnú prax. Žalobca zdôraznil, že pri akomkoľvek právnom úkone, jednostrannom či dvojstrannom je potrebné, aby dokument niektorá zo strán vyhotovila. To, že uznanie dlhu v danom prípade pripravil žalobca a tento zaslal žalovanému na podpis, ktorý s uznaním preukázateľne vyslovil súhlas, keďže ho podpísal, nemožno za žiadnych okolností považovať za nekalú obchodnú prax, a to napriek tomu, že žalovaný je spotrebiteľ. Tiež nie je zrejmé, akým spôsobom dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaný mal jedinou možnosť uznanie dlhu podpísať. Zo strany žalobcu nebol na žalovaného vyvíjaný absolútne žiadny nátlak a žalovaný sa na základe vlastného a slobodného rozhodnutia rozhodol uznanie dlhu podpísať. Zároveň nie je podstatné, že žalovaný uznal dlh vo výške 3.927,78 Eur, teda vo vyššej výške, v akej v tom čase podľa názoru súdu prvej inštancie reálne existoval, nakoľko bezúročnosť a bezpoplatkovosť konštatoval súd až v napadnutom rozhodnutí. Obdobne je tomu aj v prípade dohody o splátkovom kalendári s uznaním záväzku.

19. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal o odklad riešenia danej záležitosti na dobu neurčitú z dôvodu pandemickej situácie.

20. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací bol pri rozhodovaní o odvolaní viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem, na prejednanie odvolania odvolací súd pojednávanie nenariadil (§ 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.10.2021, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici (§ 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, 3 CSP).

21. Odvolací súd dokazovanie nezopakoval a nedoplnil, preto bol podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

22. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že v žalobcom predloženom tlačive označenom ako Zmluva o úvere lepšia splátka, v časti 1/ označenej ako Zmluvné strany sú osobné údaje o žalovanom ako dlžníkovi, výške príjmu, výdavkoch, rodinnom stave, počte vyživovaných detí. V časti 2/ označenej

ako Žiadosť o poskytnutie úveru je žiadaná maximálna výška úveru 5.000,00- Eur, doba splácania úveru 9 rokov, splácanie úveru k 20. dňu v mesiaci. V časti 3/ označenej ako Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia sú uvedené tieto údaje: číslo úverovej zmluvy 6155897284, výška úveru 4100,- Eur, počet mesačných splátok 108, výška mesačnej splátky 74,- Eur, dátum 1. splátky 20.07.2015, každej ďalšej k 20. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti 20.06. 2024, výška úrokovej sadzby 16,90 % p. a., celková čiastka úveru 7.954,83 Eur, RPMN 18,30 %, priemerná RPMN 11,53 %. Tlačivo podpísal žalovaný v Gemerskej Panici dňa 23.06.2015, zástupca banky dňa 29.06.2015. Podľa bodu 3.8 tlačiva právne vzťahy neupravené v zmluve sa riadia OP, VOP, reklamačným poriadkom, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy.

23. Žalobca ako dôkaz predložil aj Obchodné podmienky banky pre spotrebiteľské úvery, ktoré zmluvnými stranami podpísané neboli a podľa čl. 6.8 OP, ak dlžník je v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný.

24. Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo 22.07.2016 Poštová banka, a.s., Bratislava upozornila žalovaného v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, že ku dňu 21.07.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. 6155897284 zo dňa 29.06.2015 viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 325,23 Eur a zároveň vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, je banka oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným.

25. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 17.08.2016 Poštová banka, a.s., Bratislava oznámila žalovanému predčasné zosplatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 6155897284 ku dňu 17.08.2016.

26. Dňa 25.10.2018 žalobca ako postupník a Poštová banka, a.s., Bratislava ako postupca uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávok č. II/2018, ktorou boli na žalobcu postúpené pohľadávky špecifikované v prílohe č. 1. Listom zo dňa 27.12.2018 postupca oznámil žalovanému, že postúpil pohľadávku zo zmluvy o úvere č. 6155897284 zo dňa 29.06.2015 na žalobcu so všetkými právami a povinnosťami s ňou spojenými.

27. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom do 22.12.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

28. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a
a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a
b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

29. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

31. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

32. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní a dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, keď žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej

vecnej legitímácie žalobcu zamietol a v postupe súdu prvej inštancie odvolací súd nezistil ani vady procesných podmienok.

33. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a s poukazom na obsahové vymedzenie podaného odvolania dopĺňa ďalšie dôvody.

34. Podanou žalobou sa žalobca ako singulárny právny nástupca veriteľa Poštová banka, a.s., Bratislava, IČO: 31 340 890 (ďalej aj len „banka“) domáhal proti žalovanému ako dlžníkovi nárokov po predčasnom zosplatnení úveru zo Zmluvy o úvere lepšia splátka zo dňa 29.06.2015. Súd prvej inštancie posúdil zmluvu medzi bankou a žalovaným ako spotrebiteľskú, a pretože jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru, dospel k záveru, že šlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Súd prvej inštancie dospel tiež k záveru, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán, a teda k uzavretiu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme tak, ako to vyžadoval § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., nedošlo. Tieto zistenia a závery súdu prvej inštancie žalobca odvolacím dôvodom nenapadol. Na tomto mieste však odvolací súd udáva, že so záverom súdu prvej inštancie o type a charaktere zmluvy medzi bankou a žalovaným a so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva medzi bankou a žalovaným v zákonom požadovanej písomnej forme uzavretá nebola, súhlasí.

35. Pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi bankou a žalovaným nemala zákonom vyžadovanú písomnú formu, podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda podľa lex specialis zákonným dôsledkom porušenia povinnosti uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere v písomnej forme je, že charakter dočasného poskytnutia peňažných prostriedkov sa nemení, ale poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

36. Následne súd prvej inštancie vyhodnocoval, či žalobcovi v spore svedčí aktívna vecná legitímácia, pričom dospel k záveru, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 je neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, pretože ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver a k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru nedošlo, a preto banka nebola oprávnená pohľadávku postúpiť.

37. Žalobca v odvolaní namietal, že z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka písomná forma dohody o možnosti predčasného zosplatnenia pohľadávky nevyplýva, a preto pre absenciu písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej súčasťou bol odkaz na obchodné podmienky obsahujúce možnosť predčasného zosplatnenia úveru, ktoré boli žalovaným prevzaté, nemožno považovať dohodu za neplatnú.

38. Postúpenie pohľadávky je inštitútom zmeny v osobe veriteľa a spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej medzi doterajším veriteľom ako postupcom a treťou osobou ako postupníkom, postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi tretej osobe, ktorá sa stane novým veriteľom. Popri všeobecnej úprave postúpenia, obsiahnutej v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, sú pre určité druhy pohľadávok osobitnými právnymi predpismi ustanovené špecifické kritériá a obmedzenia vo vzťahu k možnosti a podmienkam ich postúpenia tretím osobám. K pohľadávkam osobitnej kategórie patria aj pohľadávky zo spotrebiteľských úverov, keď v zmysle § 17 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. postúpiť sa môže len pohľadávka po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, aj to len vtedy, ak ide o postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úveru na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z., banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky alebo ide o postúpenie na blízku osobu spotrebiteľa.

39. Keďže veriteľom žalovaného bola banka a žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver, v súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. žalobcovi ako držiteľovi povolenia Národnej banky Slovenska ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery (§ 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.) mohla banka písomnou zmluvou postúpiť len pohľadávku proti žalovanému po konečnom termíne splatnosti úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru. V konaní na súde prvej inštancie nebolo sporné, že konečná splatnosť úveru mala nastať až poslednou splátkou splatnou

dňa 20.06.2024, a preto ako správne uviedol aj súd prvej inštancie, v čase postúpenia splatnou v celom rozsahu mohla byť pohľadávka iba z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

40. Ak ide o plnenie v splátkach, ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka dáva veriteľovi možnosť pre nesplnenie niektorej splátky žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, avšak podľa § 565 veta prvá Občianskeho zákonníka toto právo veriteľovi patrí, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. V prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, dodávateľ (veriteľ) môže podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uplatniť právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka teda určuje lehoty a postupy na uplatnenie práva veriteľa zosplatiť úver pre nesplnenie niektorej splátky v prípade záväzkových vzťahov, ktoré vznikli na základe spotrebiteľskej zmluvy. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale ani z iného zákonného ustanovenia však nevyplýva, že pri zosplatení plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, sa okrem podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nemajú aplikovať aj podmienky podľa § 565 Občianskeho zákonníka, vrátane podmienky, že toto právo veriteľ má, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

41. Pretože bez dohody alebo rozhodnutia veriteľ stratu výhody splátok žiadať nemôže, bolo na žalobcoví, aby v konaní preukázal existenciu dohody medzi bankou a žalovaným, že banka ako veriteľ pre nesplnenie niektorej splátky mohla žiadať žalovaného o zaplatenie celej pohľadávky.

42. V súlade s ustálenou praxou aj v spotrebiteľských zmluvách je možné časť obsahu zmluvy určiť odkazom na obchodné podmienky dodávateľa. Obchodné podmienky predstavujú súhrn dojednaní, ktoré dodávateľ používa pre väčší počet ním uzatváraných zmlúv. Obchodné podmienky dodávateľa sa súčasťou spotrebiteľskej zmluvy nestávajú automaticky, ale až zhodou prejavu vôle dodávateľa a spotrebiteľa ako zmluvných strán, aby sa ich právne vzťahy zmluvou neupravené riadili (spravovali) obchodnými podmienkami dodávateľa, a teda obchodné podmienky dodávateľa pri prijatí návrhu zmluvy musia byť priamo súčasťou textu zmluvy alebo musia byť k zmluve priložené.

43. V konaní nebolo sporné, že podľa bodu 3.8 Zmluvy o úvere zo dňa 29.06.2015 právne vzťahy neupravené Zmluvou sa riadia OP, VOP, Reklamačným poriadkom, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy. Obchodné podmienky banky teda na základe inkorporačnej doložky mali byť neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere zo dňa 29.06.2015. Ak však súd prvej inštancie dospel k záveru, že nedošlo k uzatvoreniu Zmluvy v zákonom požadovanej písomnej forme, tento záver platí pre Zmluvu ako celok, a teda platí aj pre Obchodné podmienky, ktoré mali tvoriť neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere zo dňa 29.06.2015 a ktoré Obchodné podmienky žalovaným osobitne podpísané neboli. Pretože Zmluva nebola uzatvorená v zákonom požadovanej písomnej forme, na základe inkorporačnej doložky obsiahnutej v texte Zmluvy, Obchodné podmienky sa súčasťou Zmluvy stať nemohli a nemohli upravovať práva a povinnosti strán. Preto len zo skutočnosti, že Obchodné podmienky, ktoré upravovali právo banky pre nesplnenie niektorej splátky žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, mali byť žalovaným prevzaté, nie je možné dospieť k záveru, že právo banky strany dohodli v ústnej forme tak, ako to žalobca tvrdil v odvolaní. Dohoda je vždy výsledkom zhody prejavu vôle subjektov, ktoré majú byť dohodou viazané a pre vznik dohody je potrebný prejav vôle dotknutých subjektov smerujúci k uzavretiu dohody. Okolnosť, že žalovaný prevzal Obchodné podmienky banky, neznamená, že s právami a povinnosťami upravenými v Obchodných podmienkach súhlasil a že sa s bankou na týchto právach a povinnostiach dohodol. Preto za situácie, keď dohoda o práve banky žiadať zosplatenie celého úveru bola obsiahnutá iba v Obchodných podmienkach banky, ktorými sa mali riadiť vzťahy neupravené Zmluvou o úvere a ktoré Obchodné podmienky síce žalovaným mali byť prevzaté, ale žalovaným podpísané neboli, súdy nemali na základe akých dôkazov dospieť k záveru, že banka si so žalovaným právo žiadať zosplatenie celého úveru dohodla. Odvolací súd je súčasne tiež toho právneho názoru, že pokiaľ sa má dohoda o práve banky žiadať o zosplatenie celého úveru pre nezaplatenie niektorej splátky stať súčasťou zmluvy o úvere, tak v zmysle osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 9 ods. 1, veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z., musí mať táto dohoda písomnú formu, čo v posudzovanej veci splnené nebolo, keďže Zmluva o úvere zo dňa 29.06.2015 v písomnej forme uzavretá nebola.

44. Pretože žalobca nepreukázal existenciu dohody o práve banky žiadať zosplatenie celého úveru a pohľadávku, ktorá sa pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru splatnou nestala, banka žalobcoví postúpiť nemohla, odvolací súd súhlasí s právnym posúdením súdu prvej inštancie o

neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 pre rozpor so zákonom. Z absolútne neplatnej zmluvy žiadne práva a povinnosti nevznikajú, a preto pohľadávka uplatnená v tomto súdnom konaní na žalobcu neprešla, a teda aktívna vecná legitímácia ako hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva uplatňované právo, žalobcovi v konaní nesvedčila.

45. Keďže aktívna vecná legitímácia žalobcu v konaní nebola daná už z dôvodu nesplnenia podmienok platného postúpenia pohľadávky podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. ako lex specialis, nebolo potrebné, aby súd prvej inštancie ďalej vyhodnocoval splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, a preto ani odvolací súd túto odvolaciu argumentáciu žalobcu nevyhodnocoval. Odvolací súd nevyhodnocoval ani odvolaciu argumentáciu žalobcu týkajúcu uznania dlhu, resp. záväzku žalovaným, pretože ak pohľadávka proti žalovanému na žalobcu platne neprešla, a teda žalobca sa veriteľom žalovaného nestal, žalovaný voči žalobcovi žiadny záväzok nemal.

46. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodoval podľa pomeru úspechu vo veci, je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

47. Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa podľa § 396 ods. 1 CSP použijú aj na odvolacie konanie a keďže žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP by bol odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému by priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

48. Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28.02.2018). Pretože žalovaný si v odvolacom konaní náhradu trov konania neuplatnil a ani podľa obsahu spisu mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

49. Rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).